

Kronika naukowa Zakładu Badań Wschodnich za rok akademicki 2018/2019

1 X 2018 – Kolejny rok akademicki Zakład Badań Wschodnich rozpoczął w następującym składzie osobowym: dr hab. Larysa Leszczenko, prof. UWr – kierownik oraz zastępca dyrektora Instytutu Studiów Międzynarodowych ds. współpracy z zagranicą, adiunkci: dr hab. Elżbieta Szyszlak, dr Helena Giebień, dr Anna Jagiełło-Szostak, dr Jarosław Jarząbek, dr Marcin Koczan, dr Tomasz Szyszlak, wykładowca języka rosyjskiego: mgr Ludmiła Świącicka, prowadzący zajęcia zlecone: prof. dr hab. Zdzisław J. Winnicki. Pod opieką naukową samodzielnych pracowników naukowych ZBW swoje rozprawy doktorskie przygotowywali następujący doktoranci: mgr Karolina Chyla (V rok), mgr Marlena Janiga-Pokrzywińska (III rok), mgr Yuliya Lesyk-Szkutnik (V rok), mgr Diana Mazepa (II rok), mgr Aleksandra Puzyniak (II rok), mgr Natalia Sienko (II rok), mgr Tatiana Iwanow (I rok), mgr Paweł Terpiłowski (IV rok), mgr Michał Włodarczyk (III rok).

4-5 X 2018 – Na Uniwersytecie Łódzkim w Rydze odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Socio-Political and Religious Ideas and Movements in the 20th – 21st Centuries”, współorganizatorem której był ZBW. Dr Anna Jagiełło-Szostak wraz z dr Joanną Kulską z Uniwersytetu Opolskiego wygłosiła referat pt. „The role of religion in the reconciliation process and peace building – the case of Bosnia and Herzegovina (Ahmići, Trusina, Bradina)”.

9-11 X 2018 – W siedzibie Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Grodnie zorganizowano kolejną edycję konferencji „Znakomici Grodnianie przełomu XIX i XX wieku”, której tegoroczna odsłona zatytułowana została „Praca organiczna – ziemiaństwo, okoliczna szlachta i pozostały żywioł polski Grodzieńszczyzny w rozwoju ekonomicznym kraju”. Reprezentujący ZBW przy tej okazji prof. Zdzisław J. Winnicki wygłosił wprowadzenie do zasadniczych obrad pt. „Popowstaniowa koncepcja pracy organicznej jako rezultat doktryny romantycznej utożsamianej z klęską Powstania Styczniowego i stratami społeczno-ekonomicznymi żywiołu polskiego”.

18 X 2018 – Prof. Larysa Leszczenko, dr Tomasz Szyszlak i mgr Michał Włodarczyk wzięli udział w inauguracji konferencji „Polska polityka wschodnia”, której

organizatorem było Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Wydarzenie miało miejsce w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu.

22 X 2018 – W siedzibie Biura Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu prof. Larysa Leszczenko wzięła udział w debacie „Prawa człowieka i ich wrogowie. 30-lecie Nagrody Sacharowa na rzecz wolności myśli”.

26 X 2018 – Wydział Stosunków Międzynarodowych Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego w Mińsku zorganizował XIV Białorusko-Polski Okrągły Stół, którego tegoroczna edycja odbywała się pt. „Białorusko-polskie relacje: historia i współczesność”. W wydarzeniu wzięła udział prof. Larysa Leszczenko, która przedłożyła referat w języku rosyjskim dotyczący aktywności międzynarodowej polskich samorządów wojewódzkich.

5 XI 2018 – W Książnicy Cieszyńskiej, przy udziale Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach, prof. Zdzisław J. Winnicki wziął udział w V Sesji Wykładowej Akademii Niepodległości pt. „Państwowotwórczy wysiłek przed listopadem 1918 r.,” wygłaszając przy tej okazji referat: „Budowanie państwowości – Rada Regencyjna Królestwa (Państwa) Polskiego – geneza, działalność, znaczenie”.

8-9 XI 2018 – W Poznaniu spotkali się członkowie i sympatycy Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych na corocznej konwencji, której bieżąca edycja zatytułowana była „Instytucje międzynarodowe a dynamika współczesnych stosunków międzynarodowych”. ZBW reprezentowała prof. Larysa Leszczenko, która przy tej okazji przedstawiła referat „Dylematy transformacyjne państw Partnerstwa Wschodniego. Wolność zrzeszania się w cieniu autorytaryzmu”, a także pełniła rolę dyskutanta w panelu „Organizacje pozarządowe (NGOs) w stosunkach międzynarodowych”.

11 XI 2018 – Z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości fundacja „Dzielnica Wzajemnego Szacunku Czterech Wyznań” zorganizowała we wrocławskiej synagodze Pod Białym Bocianem debatę „Wielowyznaniowa Polska u progu niepodległości”. Jednym z panelistów był dr Tomasz Szyszlak.

XII 2018 – Nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o. w ramach serii Acta Universitas Wratislaviensis pod numerem 3870 ukazała się monografia autorstwa dr Anny Jagiełło-Szostak, mgr Natalii Sienko i dra Tomasza Szyszłaka „Konflikty kulturowe a bezpieczeństwo. Mniejszości etniczne – ludy tubylcze – uchodźcy w przestrzeni postkomunistycznej”. Recenzentem książki była prof. Krystyna Skurjat z Akademii Wojsk Lądowych im. gen. Tadeusza Kościuszki.

3-4 XII 2018 – Prof. Zdzisław J. Winnicki uczestniczył w trzeciej edycji odbywającego się na Uniwersytecie w Białymstoku „Polsko-Białoruskiego Dialogu w sprawach trudnych”. Współpracownik ZBW i zarazem redaktor naczelny „Wschodnioznawstwa” wystąpił z referatem pt. „Budowanie państwowości – znaczenie Rady Regencyjnej Królestwa (Państwa) Polskiego dla utworzenia polskiej administracji centralnej w latach 1917-1918”.

5-7 XII 2018 – W Toruniu obradowali uczestnicy III Międzynarodowego Kongresu Bezpieczeństwa „W trosce o bezpieczne jutro. Reminescencje i zamierzenia w stulecie odzyskania niepodległości”. Aktywny udział w symposium wzięła dr Tomasz Szyszlak, który oprócz wygłoszenia referatu „Nieńcy, Pomorcy, Saamowie – bezpieczeństwo polityczne, społeczne i kulturowe ludów tubylczych w Federacji Rosyjskiej” znalazł się w jego Komitecie Naukowym.

12 XII 2018 – W Instytucie Socjologii UW r odbyła się konferencja „100 Bohaterów na stulecie niepodległości”, w czasie której prof. Zdzisław J. Winnicki wygłosił referat pt. „Aktywność społeczno-patriotyczna Polek na dalszych Kresach (Mińszczyzna początku XX wieku)”.

20 XII 2018 – Dr Tomasz Szyszlak uczestniczył w XVI Międzynarodowym Seminarium z cyklu „Metodologia badań systemów społecznych”, którego organizatorem był Zakład Socjologii Grup Dyspozycyjnych w Instytucie Socjologii UW r.

15 I 2019 – Fundacja Jagiellońska we Wrocławiu zorganizowała debatę publiczną zatytułowaną „Rozwód kościelny po ukraińsku”, na której jednym z uczestników był dr Tomasz Szyszlak.

19 I 2019 – Prof. Larysa Leszczenko wzięła udział w charakterze recenzenta w posiedzeniu komisji w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w zakresie nauk o polityce dr Oksany Voytyuk z Uniwersytetu w Białymstoku. Jednostką prowadzącą postępowanie był Wydział Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

11 II 2019 – W bielawskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku dr Jarosław Jarząbek wygłosił wykład pt. „Konflikt w Ziemi Świętej. Stosunki izraelsko-palestyńskie w perspektywie historycznej”.

15 II 2019 – Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego zorganizował I Ogólnopolską Konferencję Naukową „Prawne i gospodarcze aspekty współpracy z Chińską Republiką Ludową”. W przedsięwzięciu wzięła udział mgr Tatiana Iwanow.

1 III 2019 – Dr Marcin Koczan zastąpił dr Annę Jagiełło-Szostak na stanowisku koordynatora studiów anglojęzycznych pierwszego stopnia International Relations – Global Studies, prowadzonych w Instytucie Studiów Międzynarodowych UW.

21 III 2019 – Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej we Wrocławiu zorganizował dyskusję pt. „Po Szczycie Bliskowschodnim 2019 – główne ustalenia”. Jednym z panelistów był reprezentant ZBW – dr Jarosław Jarząbek.

14-19 IV 2019 – Dr Anna Jagiełło-Szostak w ramach programu „Erasmus+” wygłosiła wykłady na temat polityki zagranicznej Serbii i Chorwacji oraz relacji polityki zagranicznej i bezpieczeństwa z pamięcią historyczną w Centrum Stosunków Międzynarodowych na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Lublańskiego.

25-26 IV 2019 – Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach zorganizował VIII Ogólnopolskie Warsztaty Metodologiczno-Dydaktyczne w Naukach o Bezpieczeństwie „Jednoczenie wiedzy w naukach o bezpieczeństwie”. ZBW był reprezentowany przez dra Tomasz Szyszłaka, który w Pałacu Ogińskich wygłosił referat „Spór wokół autokefalii ukraińskiego prawosławia jako przykład konfliktu kulturowego”.

25-27 IV 2019 – Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy zorganizowało VI Międzynarodową Interdyscyplinarną Konferencję Naukową pt. „Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej i... (aspekty historyczne, społeczno-polityczne, prawne i kulturowe)”. W tegorocznej edycji ZBW reprezentował prof. Zdzisław J. Winnicki z referatem „Ocena unii polsko-litewskich we współczesnym piśmiennictwie na Białorusi”.

5 V 2019 – Prof. Zdzisław J. Winnicki otrzymał dyplom uznania od Zarządu Krajowego Związku Polaków na Białorusi.

7-9 V 2019 – Kolejna edycja konferencji poświęconej wybitnym mieszkańcom Grodna i Ziemi Grodzieńskiej, tym razem dotyczącej kultury duchowej i materialnej. Wprowadzenie do obrad wygłosił prof. Zdzisław J. Winnicki.

8 V 2019 – W siedzibie Sztabu Generalnego Wojska Polskiego dr Tomasz Szyszlak wygłosił wykład pt. „Konflikt wokół autokefalii ukraińskiego prawosławia w kontekście wojny hybrydowej na Ukrainie”. Wydarzenie miało miejsce w ramach konferencji Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego „Demografia – migracje – patriotyzm”.

13-15 V 2019 – Dr Marcin Koczan uczestniczył w odbywającym się w Katowicach XI Europejskim Kongresie Gospodarczym.

15-16 V 2019 – Instytut Studiów Międzynarodowych UWCr był jednym z organizatorów konferencji we Lwowie pt. „Ukraina w warunkach transformacji międzynarodowego systemu bezpieczeństwa”. Jak co roku uczestnicy przedsięwzięcia obradowali w Sali Lustrzanej byłego Sejmu Galicyjskiego, a także na Wydziale Stosunków Międzynarodowych Narodowego Uniwersytetu Lwowskiego im. Iwana Franki. Zakład Badań Wschodnich był reprezentowany przez: prof. Larysę Leszczenko, prof. Zdzisława J. Winnickiego, dra Jarosława Jarząbka, dra Tomasza Szyszłaka oraz mgr Ludmiłę Świącicką. Tematy referatów pracowników ZBW: „Cywilizacyjne uwarunkowania bezpieczeństwa w Europie Środkowej i Wschodniej” (prof. Winnicki), „Europa Wschodnia w teorii regionalnych kompleksów bezpieczeństwa – powtórna ocena” (w j. angielskim, dr Jarząbek), „Ludy tubylcze – muzułmanie – imigranci z Ukrainy. Wielokulturowość a bezpieczeństwo w realiach rosyjskiej Dalekiej Północy” (dr Szyszlak), „Odporność na hybrydowe ryzyka oraz związane z nimi wyzwania dla instytucji demokratycznych na Ukrainie” (w j. ukraińskim, prof. Leszczenko), „Polityka językowa Ukrainy i państw Partnerstwa Wschodniego w kontekście bezpieczeństwa narodowego” (w j. ukraińskim, mgr Świącicka). Warto wspomnieć, że prof. Leszczenko przewodniczyła obradom plenarnym, zaś dr Szyszlak obradom sekcji „Regionalne aspekty współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa”. Ze strony Instytutu Studiów Międzynarodowych w Radzie Naukowej konferencji zasiadali dyrektor ISM prof. Krzysztof Kociubiński oraz prof. Larysa Leszczenko, która jak co roku była współorganizatorem przedsięwzięcia ze strony polskiej.

19-24 V 2019 – Dr Tomasz Szyszlak przebywał na wyjeździe dydaktycznym w Instytucie Etnologii i Folklorystyki wraz z Muzeum Etnograficznym Bułgarskiej Akademii Nauk, sfinansowanym przez Unię Europejską w ramach programu „Erasmus+”. W jego ramach wygłosił wykład otwarty w salach Pałacu Carskiego, a także wziął udział w zorganizowanym przez Instytut Polski koncercie z okazji Roku Stanisława Moniuszki.

30 V 2019 – W ukraińskim Iwanofrankowsku dr Marcin Koczan uczestniczył w zorganizowanej przez Narodowy Uniwersytet Podkarpacki im. Wasyła Stefanyka konferencji naukowej „Energy Factor in Contemporary International Relations”, podczas której wygłosił referat pt. „The Importance of Coal in the Polish Energy Sector”.

13-14 VI 2019 – Kongres Polaków w Republice Czeskiej we współpracy z Uniwersytetem Śląskim zorganizowali w Czeskim Cieszynie konferencję poświęconą asymilacji na pograniczach. Prof. Zdzisław J. Winnicki wystąpił z referatem pt. „Asymilacja formalna Polaków na Białorusi i Litwie – wpisy narodowościowe w dokumentach tożsamości oraz pisownia nazwisk i imion”.

17-19 VI 2019 – Na Wydziale Nauk Politycznych Uniwersytetu Belgradzkiego obradowali uczestnicy Central and East European International Studies Association & International Studies Association 2019 Joint International Conference „International Relations at the Age of Anxiety”, wśród których znaleźli się dr Anna Jagiełło-Szostak oraz dr Jarosław Jarząbek. Dr Jagiełło-Szostak w ramach panelu „The Troubled Pasts Of European Countries And The Impact On Their Internal (Dis)Integration” wygłosiła referat pt. „Conflict Discourse, Memorialisation and Ethnic Policy: The Case Of Serbia And Kosovo Relations”, jak również pełniła rolę dyskutanta. Z kolei tytuł wystąpienia dra Jarząbka brzmiał: „Dynamics of military expenditure as an element of regional arms race in the Persian Gulf”.

1 VII 2019 – Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego awansował mgr Ludmiłę Świąćką na stanowisko starszego wykładowcy.

1-3 VII 2019 – Dr Jarosław Jarząbek reprezentował ZBW na XIX Wielodyscyplinarnej Konferencji Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego i Księży Werbistów „Sacrum i profanum we współczesnym świecie”, której edycja pt. „Chrześcijaństwo i chrześcijanie we współczesnym świecie. Stolica Apostolska oraz inne podmioty religijne i motywowane religijnie w stosunkach międzynarodowych” miała miejsce w Chłudowie pod Poznaniem. Przy tej okazji wygłosił referat „Liczni choć niewidoczni. Chrześcijanie w krajach Półwyspu Arabskiego”.

5 VII 2019 – W Sali Rady Instytutu Studiów Międzynarodowych UWr odbyło się seminarium naukowe poświęcone 70-leciu prof. dr. hab. Zdzisława J. Winnickiego. Podziękowania za wieloletnią pracę na rzecz Wydziału i Instytutu na ręce Jubilata złożyli dziekan Wydziału Nauk Społecznych UWr prof. Robert Wiszniewski oraz dyrektor ISM prof. Krzysztof Kociubiński. W imieniu członków ZBW głos zabrała prof. dr hab. Larysa Leszczenko. Spotkanie było okazją do prezentacji monografii pt. „Pogranicza cywilizacji. Wpływ dylematów tożsamościowych na politykę zagraniczną i bezpieczeństwa wybranych państw Europy Środkowo-Wschodniej” (Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2019). Autorzy publikacji (Larysa Leszczenko, Helena Giebień, Anna Jagiełło-Szostak, Jarosław Jarząbek, Elżbieta Szyszlak, Tomasz Szyszlak) podjęli się naukowej dyskusji dotyczącej wpływu dylematów cywilizacyjnych na kierunki polityki zagranicznej i bezpieczeństwa wybranych państw regionu: Białorusi, Czech, Mołdawii, Serbii i Ukrainy. Recenzentami monografii byli prof. Walenty Baluk z Wydziału Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz doc. Ołeksandr Kuczyk z Wydziału Stosunków Międzynarodowych Narodowego Uniwersytetu Lwowskiego im. Iwana Franki we Lwowie.

10-20 VII 2019 – Dr Anna Jagiełło-Szostak uczestniczyła w Prisztinie w szkole letniej „Peace building in post conflict areas – Diplomacy, Leadership, Negotiations”.

9-13 IX 2019 – Dr hab. Elżbieta Szyszlak odbyła staż dydaktyczny w Instytucie Nauk Politycznych na Wydziale Zarządzania Publicznego Uniwersytetu Michała Römera w Wilnie. Wyjazd na uczelnię litewską był możliwy dzięki stypendium programu „Erasmus+”, finansowanego ze środków Unii Europejskiej.

12 IX 2019 – Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dra Andrzeja Dudy dr hab. Elżbieta Szyszlak została odznaczona Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę (legitymacja nr 419-2019-99).

19-20 IX 2019 – Adiunkci Zakładu Badań Wschodnich: dr hab. Elżbieta Szyszlak oraz dr Marcin Koczan, uczestniczyli w zorganizowanej w Krakowie przez Zakład Bezpieczeństwa Narodowego w Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego III Jagiellońskiej Konferencji Naukowej „Systemy bezpieczeństwa: wymiar lokalny, regionalny i globalny”. Tematy wystąpień naszych pracowników: „Polityka bezpieczeństwa państwa średniego. Casus Republiki Czeskiej” (dr hab. Szyszlak) oraz „Projekt polityki energetycznej Polski do 2040 – spojrzenie krytyczne” (dr Koczan).

23 IX 2019 – W ramach XXII Dolnośląskiego Festiwalu Nauki dr Tomasz Szyszlak wygłosił wykład pt. „Ludy tubylcze z perspektywy nauk o bezpieczeństwie. Przypadek rosyjskich Nieńców”. Wydarzenie miało miejsce w Bibliotece im. Jana Czekanowskiego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego we Wrocławiu.

23-24 IX 2019 – XXII Dolnośląski Festiwal Nauki na Wydziale Nauk Społecznych UWrocław. Pierwszego dnia dr Jarosław Jarząbek wraz z drem Łukaszem Fijałkowskim współprowadził wykład pt. „Świat to za mało... Azjatyckie tygrysy”, zaś drugiego wraz z drem Marcinem Szydyszem wykład poświęcony Izraelowi, Iranowi i Jordanii.

26-28 IX 2019 – „Rola wychodźców z Mińszczyzny w polskim życiu kulturalnym, społecznym i politycznym w okresie II RP – geneza i zasięg zjawiska” – tak brzmiał tytuł kolejnej edycji zorganizowanej przez Instytut Polski w Mińsku we współpracy z Białoruskim Państwowym Uniwersytetem Pedagogicznym konferencji naukowej z cyklu „Znakomici Mińszczanie przełomu XIX i XX wieku”. Prof. Zdzisław J. Winnicki wygłosił na niej referat poświęcony Mińszczanom w Wojsku Polskim.